

Vec C-393/22

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

15. jún 2022

Vnútroštátny súd:

Nejvyšší soud České republiky

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. máj 2022

Žalobkyňa:

EXTÉRIA, s.r.o.

Žalovaná:

Spravíme, s. r. o.

PRACOVNÝ DOKUMENT

[omissis]

U Z N E S E N I E

Nejvyšší soud rozhodol [omissis] v právnej veci žalobkyne **EXTÉRIA, s. r. o.**, [omissis] so sídlom v [Českej republike] [omissis] proti žalovanej **Spravíme, s. r. o.**, [omissis] so sídlom v [omissis] Slovenská republika, [omissis] o návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu, vedenej u Okresního soudu v Ostravě [omissis], o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského soudu v Ostravě zo 16. 2. 2021, č. j. 8 Co 40/2021-52, takto:

- I. Nejvyšší soud na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie **k l a d i e** Súdnemu dvoru Európskej únie túto prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 7 bod 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach vykladať v tom zmysle, že pojem „zmluva o poskytovaní služieb“ zahŕňa aj zmluvu o budúcej zmluve (pactum de contrahendo), v ktorej sa strany zaviazali k tomu, že uzavrujú budúcu zmluvu, ktorá by bola zmluvou o poskytovaní služieb v zmysle tohto ustanovenia?

[omissis]

O d ô v o d n e n i e:

I. Skutkový základ sporu a doterajší priebeh konania

- 1 Žalobkyňa je spoločnosť so sídlom v Ostrave, v Českej republike, ktorá poskytuje poradenské služby v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Žalovaná je spoločnosť so sídlom v Ivanoviciach na Slovensku.
- 2 Žalobkyňa a žalovaná uzavreli 28. júna 2018 v Ostrave, v Českej republike, zmluvu o budúcej zmluve (ďalej len „Zmluva o uzavretí budúcej Masterfranchisovej zmluvy“), *pactum de contrahendo*. V predmetnej zmluve sa strany predovšetkým zaviazali k budúcemu právnomu konaniu – k uzavretiu ďalšej zmluvy – a dojednali si niektoré náležitosti tejto ďalšej zmluvy. Predmetom budúcej zmluvy malo byť poskytnutie práva zo strany žalobkyne na prevádzkovanie a riadenie franchisových pobočiek žalovanej na území Slovenskej republiky.
- 3 Okrem povinnosti uzavrieť budúcu zmluvu obsahovala zmluva v článku III písm. A bode č. 3 aj povinnosť žalovanej zaplatiť preddavkovú platbu v celkovej výške 20 400 eur + DPH. Ako je dojednané v dotknutom ustanovení, preddavková platba slúžila na zabezpečenie záväzku povinnej osoby (žalovanej) uzavrieť

v budúcnosti v dojednanej lehote s oprávnenou osobou (žalobkyňou) masterfranchisovú zmluvu a na utajenie všetkých informácií, ktoré získala od oprávnenej osoby v súvislosti s jej franchisovým konceptom. Preddavkovú platbu mala žalovaná zaplatiť do 10 dní od podpísania zmluvy o budúcej zmluve na účet žalobkyne vedený v Raiffeisenbank, a. s., v Českej republike. V článku III písm. B bode č. 3 sa zmluvné strany dohodli, že v prípade, že povinná osoba neuzavrie s oprávnenou osobou masterfranchisovú zmluvu pre Slovenskú republiku, a to ani v lehote dodatočne určenej oprávnenou osobou, je povinná oprávnenej osobe zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 100 % zloženého preddavku. Možnosť oprávnenej osoby (žalobkyne) odstúpiť od zmluvy v prípade nezaplatenia dohodnutého preddavku povinnou osobou (žalovanou) v uvedenom termíne bola zakotvená v článku IV bode č. 2. V tom istom ustanovení bolo tiež zakotvené právo oprávnenej osoby odstúpiť od zmluvy aj v prípade porušenia ostatných zmluvných podmienok. Okrem toho bolo tiež dohodnuté, že podľa článku IV bodu č. 3 zmluvy sa z nej vzniknuté alebo súvisiace právne vzťahy riadia, pokiaľ z danej zmluvy nevyplýva niečo iné, právnym poriadkom Českej republiky. Dohoda o voľbe právomoci v zmysle článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel Ia“) nebola medzi stranami uzavretá.

- 4 Podľa tvrdenia žalobkyne žalovaná porušila svoju povinnosť zaplatiť preddavkovú platbu. Z tohto dôvodu žalobkyňa využila svoje právo na odstúpenie od zmluvy a začala sa domáhať na českých súdoch, aby jej žalovaná zaplatila sumu vo výške 24 684 eur spolu s príslušenstvom ako zmluvnú pokutu, a to prostredníctvom európskeho platobného rozkazu.
- 5 Žalovaná pri svojom prvom úkone vo veci namietla nedostatok právomoci českých súdov podaním zo 7. augusta 2020.
- 6 Okresní soud v Ostravě ako súd prvého stupňa uznesením zo 17. decembra 2020 [omissis] zamietol námietku nedostatku miestnej príslušnosti a rozhodol, že právomoc prejednať a rozhodnúť vo veci má Okresní soud v Ostravě. Svoju právomoc založil na základe článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia, podľa ktorého osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte, v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že vzhľadom na vykonané zistenia sa žalobkyňa domáha plnenia, ktoré malo byť v zmysle uvedeného ustanovenia nariadenia Brusel Ia poskytnuté žalobkyňi so sídlom v Českej republike v obvode dotknutého okresného súdu. Zároveň uviedol, že sa netvrdilo ani nezistilo, že by medzi stranami bola právomoc dohodnutá v zmysle článku 25 nariadenia Brusel Ia, alebo stanovená inak.
- 7 Krajský soud v Ostravě ako odvolací súd vo svojom uznesení zo 16. februára 2021 [omissis] potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu. Konštatoval, že súd prvého stupňa v predmetnej veci správne uplatnil nariadenie Brusel Ia a správne dospel k záveru, že je daná tak medzinárodná právomoc českých súdov, ako aj

miestna príslušnosť Okresního soudu v Ostravě, keďže predmetom žaloby je plnenie z porušenia zmluvy o uzatvorení budúcej masterfranchisovej zmluvy. Ako totiž vyplýva zo žalobných tvrdení, žalovaná mala podľa článku III písm. A bodu č. 3 predmetnej zmluvy zaplatiť žalovanej dohodnutú sumu, čo neurobila, a žalobkyňa tak od zmluvy odstúpila. Podľa článku III písm. B bodu č. 3 vznikol žalobkyňi nárok na zmluvnú pokutu vo výške 24 684 eur. Keďže predmetom žaloby je nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu nesplnenia podmienok zo strany žalovanej podľa zmluvy o uzatvorení budúcej masterfranchisovej zmluvy, je potom zrejmé, že predmetom plnenia nie je výroba a dodanie tovaru, a teda sa nemôže uplatniť miesto plnenia, t. j. miesto výroby a dodania tovaru, a nejde tak o nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorá by súvisela s výrobou a dodaním tovaru. Neuplatní sa preto článok 7 bod 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia, ako to namietala žalovaná v odvolaní. Rovnako podľa odvolacieho súdu neobstojí námietka žalovanej, že k plneniu budúcej zmluvy malo dôjsť na území Slovenskej republiky, čo sa má podľa žalovanej zakladať na dohode o zmluvnom teritóriu, z ktorého vyplýva, že žalovaná mala na plnenie predmetu budúcej zmluvy využívať územie Slovenskej republiky. Rozhodujúcou skutočnosťou je podľa odvolacieho súdu to, že bola porušená samotná zmluva o uzatvorení budúcej masterfranchisovej zmluve a že preddavková platba týkajúca sa jednorazového vstupného poplatku mala byť zaplatená do 10 dní od podpisu zmluvy na účet žalobkyne vedený v Raiffeissenbank, a. s. Ako následne podľa odvolacieho súdu správne namietala žalobkyňa, podľa českého práva, konkrétne podľa § 1955 zákona č. 9/2012 Sb., občanský zákoník, je miestom plnenia peňažného záväzku sídlo veriteľa, keď sa zmluva riadi českým právom. Miestom plnenia je tak podľa odvolacieho súdu sídlo veriteľa, teda sídlo žalobkyne, ktoré je v Ostrave, v Českej republike. V súlade s článkom 7 bodom 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia je teda miestne príslušným súd v Ostrave, keďže žalobkyňa si na podanie žaloby zvolila Okresní soud v Ostravě.

- 8 Žalovaná podala proti tomuto rozhodnutiu dovolanie na Nejvyšší soud. Z jej tvrdení vyplýva, že v predchádzajúcom štádiu konania sa mala nesprávne posúdiť povaha nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty v nadväznosti na článok 7 bod 1 nariadenia Brusel Ia, čo malo viesť k nesprávnemu záveru o právomoci súdov k rozhodnutiu o vzniku nároku na jej zaplatenie. Podľa žalovanej mal odvolací súd rozhodnúť tak, že zmluvná pokuta sa ako nárok zo zmluvy musí riadiť hlavnou zmluvou, ktorou je v tomto prípade zmluva o budúcej zmluve. Záväzkom, ktorého splnenie malo byť zabezpečené zmluvnou pokutou, mal byť nepeňažný dlh a miesto jeho splnenia sa určí podľa vnútroštátneho práva, čo by podľa jej argumentácie založilo v rámci prejednávanej veci právomoc slovenských súdov.
- 9 Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa stotožňuje so závermi vnútroštátnych súdov, a okrem toho tiež upozornila, že hlavným porušením zmluvy bolo nezaplatenie dohodnutej preddavkovej platby. Z porušenia tohto záväzku mal vzniknúť nárok na odstúpenie od zmluvy a súčasne nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Podľa žalobkyne zaistovaným záväzkom bolo teda v prvom rade nezaplatenie preddavkovej platby.

II. Relevantná právna úprava Únie

- 10 Na posúdenie položenej prejudiciálnej otázky sú relevantné najmä tieto ustanovenia nariadenia Brusel Ia: článok 7 bod 1 písm. a), článok 7 bod 1 písm. b) a článok 7 bod 1 písm. c).

III. Relevantná vnútroštátna právna úprava

- 11 Na posúdenie prejudiciálnej otázky môžu byť relevantné § 1954 a § 1955 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 1954

K riadnemu splneniu sa vyžaduje, aby bol dlh splnený na určenom mieste. Ak miesto plnenia nemožno zistiť zo zmluvy, povahy záväzku alebo z účelu plnenia, plnenie sa uskutoční na mieste stanovenom zákonom.

§ 1955

(1) Dlužník plní nepeňažný dlh v mieste svojho bydliska alebo sídla. Peňažný dlh plní dlžník v mieste bydliska alebo sídla veriteľa.

(2) Ak záväzok vznikol pri prevádzke závodu, dlh sa plní v mieste závodu. To platí obdobne, ak záväzok vznikol pri prevádzke prevádzkarne.

IV. Dôvody na polozenie prejudiciálnej otázky a stanovisko, ktoré zastáva Nejvyšší soud

- 12 V prejednávanej veci je nevyhnutné zodpovedať otázku, či je daná medzinárodná právomoc českých súdov. Z tohto dôvodu je potrebné uplatniť nariadenie Brusel Ia, lebo ide o spor s medzinárodným prvkom v občianskych a obchodných veciach a súdne konanie začalo po 10. januári 2015.
- 13 V tejto súvislosti je nevyhnutné posúdiť, či možno založiť právomoc českých súdov na základe osobitnej právomoci podľa článku 7 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, keďže žaloba smeruje proti žalovanému so sídlom v inom členskom štáte, ako je štát fóra.
- 14 Podľa článku 7 ods. 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia platí, že v zmluvných veciach možno osobu s bydliskom na území členského štátu žalovať v inom členskom štáte na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Podľa článku 7 bodu 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia je pri predaji tovaru miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať, a pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť. Ako vyplýva z článku 7 bodu 1 písm. c) nariadenia Brusel Ia, ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a). Uplatnenie písmena a) teda predstavuje zostatkovú kategóriu a na vec ju možno uplatniť len v prípade vylúčenia písmena b).

- 15 Nejvyšší soud si je vedomý ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) v rámci autonómneho výkladu pojmu „zmluvné veci“, ktorý je spoločným pojmom pre článok 7 bod písm. a) a b) nariadenia Brusel Ia, podľa ktorého je základným znakom zmluvy existencia dobrovoľne prevzatého záväzku jednej osoby voči druhej osobe (pozri rozsudok SDEÚ zo 17. júna 1992, Jakob Handte & Co. GmbH/Traitements Mécano-chimiques des Surfaces SA, C-26/91, bod 15). Zároveň si je vedomý toho, že predmetný pojem zahŕňa všetky záväzky, ktoré majú svoj pôvod v zmluve, ktorej nesplnenie sa uvádza na podporu žaloby žalobcu (pozri rozsudok SDEÚ z 15. júna 2017, S Saale Kareda/Stefanu Benkömu, C-249/16, bod 30). Samotná zmluva o budúcej zmluve je, rovnako ako v prejednávanej veci, záväzným nástrojom uzavretým dobrovoľne a podmienky v nej obsiahnuté sú výsledkom vyjednávania medzi jej stranami. Podľa žalobkyne má spor o zmluvnú pokutu pôvod práve v uvedenej zmluve o budúcej zmluve, keďže mal vzniknúť v dôsledku toho, že zaviazaná strana nezložila preddavok, čím porušila svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy. Nejvyšší soud sa preto domnieva, že nárok na zmluvnú pokutu, o ktorý ide v prejednávanej veci, je „zmluvnou“ vecou v zmysle článku 7 bodu 1 nariadenia Brusel Ia.
- 16 Za týchto okolností je potrebné posúdiť, či sa na prejednanú veci naďalej uplatňuje písmeno b) alebo a) predmetného ustanovenia. Keďže základnými vlastnosťami zmluvy o predaji tovaru je jednak prevod vlastníckeho práva a jednak výmena tovaru za peniaze, v prejednávanej veci nejde o nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý by súvisel s výrobou a dodaním tovaru v zmysle prvej zarážky článku 7 bodu 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia. Na vylúčenie uplatnenia písmena b) a prípadné uplatnenie písmena a) je však potrebné vyhodnotiť to, či vo veci nejde o nárok, ktorý súvisí s „poskytnutím služieb“ v zmysle druhej zarážky tohto ustanovenia. Posúdenie tejto otázky je kľúčové, pretože ak by sa vec vyhodnotila ako „poskytnutie služieb“, majú pre všetky súvisiace nároky právomoc súdy podľa miesta, kde mali byť služby podľa zmluvy poskytnuté. Pokiaľ by sa však prípadne postupovalo podľa zostatkovej kategórie na základe článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia a boli by splnené podmienky na uplatnenie toho istého ustanovenia, medzinárodná právomoc a miestna príslušnosť by sa v zásade posudzovali pre každý záväzok osobitne (pozri rozsudok SDEÚ zo 6. októbra 1976, Industrie Tessili Italiana Como/Dunlop AG, 12/76).
- 17 V prejednávanej veci si strany dohodli zmluvu o budúcej zmluve, ktorú nazvali „Zmluva o uzatvorení budúcej Masterfranchisovej zmluvy“. Na Nejvyššom súde teda vzniká otázka, ako je na účely založenia medzinárodnej právomoci na základe článku 7 bodu 1 nariadenia Brusel Ia nutné kvalifikovať zmluvu o budúcej zmluve, v ktorej sa strany zaviazali k budúcemu uzatvoreniu zmluvy. Do úvahy totiž prichádzajú dve rôzne riešenia, pričom podľa presvedčenia Nejvyššieho soudu, SDEÚ doposiaľ v tomto smere neposkytol jednoznačné usmernenia. Konkrétne je potrebné zvážiť, či je zmluva o budúcej zmluve ako taká zmluvou o poskytovaní služieb, pričom v prípade záporného záveru by medzinárodnú právomoc súdov bolo možné založiť len na základe článku 7 bodu 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia. Vedľa toho sa však ako druhé

riešenie ponúka určenie medzinárodnej právomoci pre nároky vyplývajúce zo zmluvy o budúcej zmluve podľa povahy zmluvy, ktorú strany majú v budúcnosti uzatvoriť. Práve uzavretie budúcej zmluvy je totiž samotnou podstatou zmluvy o budúcej zmluve. To by znamenalo, že ak by zamýšľaná budúca zmluva predstavovala zmluvu o kúpe tovaru alebo zmluvu o poskytovaní služieb, bolo by potrebné stanoviť medzinárodnú právomoc v zmysle článku 7 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia podľa miesta, kde majú byť podľa zamýšľanej zmluvy tovar či služby v budúcnosti poskytnuté.

- 18 Vzhľadom na doterajšiu judikatúru SDEÚ sa Nejvyšší soud prikláňa k záveru, že samotným uzavretím zmluvy o budúcej zmluve nedochádza k poskytovaniu služieb v autonómnom zmysle práva Európskej únie. Podľa stanoviska Nejvyššieho soudu totiž zmluva o budúcej zmluve nespĺňa požiadavku vyvíjania aktívnej činnosti za odplatu v prospech druhej zmluvnej strany, ako to vyžaduje článok 7 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia (pozri rozsudky SDEU z 23. apríla 2009, Falco Privatstiftung a Thomas Rabitsch/Gisele Weller-Lindhorst, C-533/07; zo 14. júla 2016, Granarolo SpA/Ambrosi Emmi France SA, C-196/15; z 19. decembra 2013, Corman-Collins SA/La Maison du Whisky SA, C-9/12; a z 25. marca 2021, Obala i lučice d.o.o./NLB Leasing d.o.o., C-307/19).
- 19 Zmluva o budúcej zmluve obsahuje niekoľko všeobecných náležitostí, ktoré sa zmluvné strany dohodli následne zahrnúť do budúcej zmluvy, vrátane všeobecne určeného predmetu tejto ďalšej zmluvy. Účelom tejto zmluvy je však uzatvoriť po písomnej výzve ďalšiu zmluvu, pričom neuzatvorenie zamýšľanej zmluvy je v prejednávanej veci sankcionované zmluvnou pokutou vo výške zloženého preddavku. Podľa názoru Nejvyššieho soudu uvedené skutočnosti nemožno považovať za vyvíjanie aktívnej činnosti v prospech druhej zmluvnej strany, keďže uzavretie budúcej zmluvy predstavuje len právny úkon, nie faktickú aktívnu činnosť poskytovanú ako službu pre druhú zmluvnú stranu. Práve v tejto skutočnosti vidí Nejvyšší soud rozdiel napríklad v porovnaní so zmluvou o obchodnom zastúpení (pozri rozsudok SDEÚ z 11. marca 2010, Wood Floor Solutions Andreas Domberger GmbH/Silva Trade SA, C-19/09), ktorá síce tiež zahŕňa uzatváranie zmlúv, ale zároveň sa na jej základe vykonávajú ďalšie faktické činnosti, napríklad kontaktovanie iných subjektov alebo prezentácia výrobkov či služieb.
- 20 Na základe dostupnej judikatúry Nejvyšší soud tiež zastáva názor, že v prípade samotnej zmluvy o budúcej zmluve nie je tiež splnená požiadavka na odplatosť. Tak zaviazaná strana, ako aj oprávnená strana nemá zo zmluvy o budúcej zmluve nárok na odplatu, a to ani v jej širšom zmysle. Strany sa síce dohodli na budúcej výške vstupného poplatku alebo na pravidelných mesačných poplatkoch, povinnosť platiť tieto poplatky však vznikne až vtedy, keď strany uzavrujú zamýšľanú budúcu zmluvu. Ani jednej zo strán teda nevznikol nárok na odplatu na základe zmluvy, ktorú skutočne uzavreli a v ktorej má spor svoj pôvod, ale sa iba zaviazali, že až raz uzavrujú zmluvu o poskytovaní služieb, bude mať odmena určitú konkrétnu výšku. Zmluva o budúcej zmluve síce v článku III písm. A bode č. 3 s názvom „Zaplatenie preddavku“ uvádza „preddavok a preddavkovú platbu“,

tá je však preddavkom na budúci vstupný poplatok a zároveň pokrýva výšku zmluvnej pokuty. Nejvyšší soud sa domnieva, že ani jedna zo strán nemá z tejto platby bez ďalšieho ekonomický prospech, keďže jej účelom je predovšetkým zabezpečenie budúceho plnenia povinnosti a neslúži ako platba a určitá ekonomická výhoda v zmysle odplatnosti. Za podmienok zmluvy, o akú ide v prejednávanej veci, sa teda zdá, že predmetný preddavok nepredstavuje ekonomickú hodnotu, ktorú možno považovať za hodnotu ako odplatu v uvedenom zmysle, a že povinnosť zložiť preddavkovú platbu je predovšetkým prostriedkom na zabezpečenie plnenia zmluvnej povinnosti v budúcnosti (pozri rozsudok SDEÚ zo 14. júla 2016, Granarolo SpA/Ambrosi Emmi France SA, C-196/15).

- 21 S ohľadom na vyššie uvedené sa Nejvyšší soud domnieva, že článok 7 bod 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia nemožno na zmluvu o budúcej zmluve uplatniť. Preto je potrebné uplatniť zostatkovú kategóriu obsiahnutú v článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia. Uplatnenie predmetného ustanovenia má potom významný vplyv na posúdenie miesta plnenia, keďže v rámci písmena a) sa už neuplatní zásada charakteristického plnenia, a každý záväzok má teda v zásade svoje vlastné miesto plnenia. S odkazom na rozsudok SDEÚ z 23. apríla 2009 vo veci Falco Privatstiftung a Thomas Rabitsch/Gisele Weller-Lindhorst, C-533/07, body 54 až 55, možno konštatovať, že len v prípade zmlúv o predaji tovaru a zmlúv o poskytovaní služieb nemal zákonodarca Spoločenstva v úmysle už v prípade Bruselského dohovoru vychádzať z konkrétneho, užšie vymedzeného sporného záväzku (ako to napokon vyplýva aj z jazykového výkladu ustanovenia), ale zo záväzku, ktorý je pre tieto zmluvy charakteristický. Zároveň mal v úmysle autonómne vymedziť v zmluvných veciach miesto plnenia ako kolízne kritérium pre určenie príslušného súdu. Ako bolo konštatované v súvislosti s článkom 5 bodom 1 Bruselského dohovoru v rozsudku zo 6. októbra 1976, A. De Bloos, SPRL/Société en commandite par actions Bouyer, 14/76, „plnenie, ktoré je predmetom žaloby“ zodpovedá právu vyplývajúcej zo zmluvy, ktorého sa žalobca domáha žalobou a ktoré tvorí základ žaloby. Napríklad v prípade, že žalobca žaluje o náhradu škody, je rozhodujúca tá zmluvná povinnosť, ktorej porušenie viedlo k vzniku škody. Zároveň, ak žalovaný namieta, že žalobca porušil povinnosť, ale žaloba znie na zaplatenie, „plnením, ktoré je predmetom žaloby“ bude povinnosť zaplatiť, a nie záväzok, ktorého plnenie žalovaný spochybňuje. Miesto plnenia tohto záväzku potom už nie je autonómny konceptom tohto záväzku (pozri rozsudok SDEÚ zo 6. októbra 1976, Industrie Tessili Italiana Como/Dunlop AG, 12/76; a z 28. septembra 1999, GIE Groupe Concorde a i./Capitaine commandant le navire „Suhadiwarno Panjan“ a i., C-440/97; a i.).
- 22 Podľa názoru Najvyššieho súdu je možné pripustiť odlišný výklad, a teda vyvodiť záver, že zmluva o budúcej zmluve je zmluvou o poskytovaní služieb, len vtedy, ak tento záver vyplýva z povahy zmluvy, ktorej uzavretie sa predpokladá. Samotná masterfranchisingová zmluva by pritom spĺňala uvedené požiadavky na poskytovanie služieb, a to tak z hľadiska vyvíjania aktívnej činnosti, ako aj

z hľadiska odplatnosti, pričom miesto poskytovania služieb by záviselo práve od budúcej zmluvy. Z doterajšej judikatúry SDEÚ však takáto možnosť nevyplýva.

- 23 Otázkou, či je *pactum de contrahendo* zmluvou o službách, ak predpokladá uzavretie zmluvy o službách, ani tým, či je potrebné ju takto kvalifikovať vzhľadom na zamýšľaný výsledok celého právneho vzťahu, sa totiž SDEÚ zatiaľ výslovne nezaoberal. Zmluva o budúcej zmluve je pritom sama osebe záväzným nástrojom a jej vznik, zánik i záväzky z nej vyplývajúce sú do značnej miery nezávislé od predpokladanej budúcej zmluvy. Zmluva uzavretá medzi stranami síce vo všeobecnosti stanovuje niektoré náležitosti budúcej zmluvy, obsahuje však svoj vlastný primárny záväzok alebo samostatný sankčný mechanizmus a vlastné možnosti zániku zmluvy. Z vlastných možností zániku zmluvy o budúcej zmluve (splnením, dohodou strán, odstúpením v prípade porušenia povinností vyplývajúcich zo zmluvy) tiež vyplýva, že uzavretie budúcej zmluvy nie je ani nevyhnutným dôsledkom zmluvy o budúcej zmluve. Takýto výklad článku 7 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, ktorý by pri kvalifikácii zmluvy o budúcej zmluve ako zmluvy o poskytovaní služieb, umožnil zohľadňovať aj povahu samotnej zamýšľanej budúcej zmluvy, nie je teda jednoznačný.
- 24 Vzhľadom na neexistenciu relevantnej judikatúry SDEÚ k tejto otázke sa Nejvyšší súd domnieva, že existuje dôvodná pochybnosť o správnosti výkladu práva Únie. Za situácie, keď je pred uplatnením článku 7 bodu 1 písm. a) nariadenia Brusel Ia na prejednávajúcu vec nevyhnutné vylúčiť uplatnenie článku 7 bodu 1 písm. b) tohto nariadenia, sa tak Nejvyššiemu súdu javí ako nevyhnutné prerušiť konanie a obrátiť sa na SDEÚ s návrhom, aby odpovedal na položenú prejudiciálnu otázku.
- 25 Z uvedeného je tiež zrejmé, že uplatnenie rôznych ustanovení má zásadný vplyv na prejednávajúcu vec, pretože môže viesť k odlišnému záveru, pokiaľ ide o právomoc českých súdov. Uplatnenie osobitnej právomoci je zároveň určitou výnimkou zo všeobecného pravidla, čo čiastočne odôvodňuje prípadný reštriktívnejší výklad zo strany SDEÚ s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť, právnu istotu a úzku väzbu medzi súdom a sporom. Vzhľadom na široké využívanie zmluvy o budúcej zmluve, *pactum de contrahendo*, je pritom v medzinárodnom obchode jednotné uplatňovanie práva Európskej únie čoraz dôležitejšie a bez výkladu SDEÚ nie je možné v plnej miere zabezpečiť jednotný výklad predmetného ustanovenia v jednotlivých členských štátoch.
- 26 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedošlo v prejednávanej veci k naplneniu tzv. CILFIT kritérií (pozri rozsudok SDEÚ zo 6. októbra 1982, Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA/Ministero della sanità, 283/81). Preto vzhľadom na špecifickú povahu zmluvy o budúcej zmluve ako záväzného predzmluvného inštitútu a na jej odlišnosť od zmlúv v rozhodovacej činnosti SDEÚ a na dôležitosť dotknutého inštrumentu v medzinárodnom obchode medzi členskými štátmi považuje Nejvyšší súd, ako súd, proti ktorého rozhodnutiu nemožno v zmysle článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie podať opravný prostriedok, za nevyhnutné túto otázku SDEÚ položiť.

[*omissis*]

PRACOVNÝ DOKUMENT